

og desforuden 60 Kr. for afftaet Jord, nemlig Jord, som er afftaet til Jærnbanen. Han har en Løn af 679 Kr. og kan først vente Alderstillæg om 7 Aar, nemlig 100 Kr., medens han allerede nu er 50 Aar gammel. Desuden vil der, naar han om kort Tid skal have kongelig Ansættelse, fra den Tid blive at udrede af ham en Enkeforsjærgelse, som kan løbe op til omkring 150 Kr.; det kan maaske endog saa blive henved 200 Kr. Naar der ved saa ringe Indtægter bliver paalaagt et Byggelaan af 100 Kr., som vil belaste Embedet i 41 Aar, vil det jes, at det vil være et overordentlig stærkt Paalæg for en Mand, som ikke kan søge personligt Arbejde, men er henvist til at anvende hele sin Tid i Embedets Tjeneste. Naar der nu ved det andet Skovfogedsted, Folehavehus, ogsaa er Tale om et Byggelaan, skal jeg bemærke, at vedkommende Skovfoged ganske vist har 17 Tdr. Land, men han er saa forarmet — og Skovfogeden paa det før omtalte Sted sidder ogsaa daarligt i det — at han paa disse 17 Tdr. Land kun har 2 Køer, slønt der ellers skulde kunne holdes 7 Køer der. Det er ganske vist kun hans personlige Stilling, der her er Tale om, men det bør dog ogsaa tages Hensyn til, at disse Skovfogeder ere saa overordentlig lavt aflagte, at det efter min personlige Mening ikke paa nogen Maade gaar an, at paalægge dem Byggelaan uden inden for meget snævre Grænser. Jeg vil derfor tillade mig at stille i Udfigt, at jeg vil stille Endringsforslag til 3dje Behandling og paa dette Omraade søge Samraad med Finansudvalget. Jeg haaber saa her at finde nogen Imødekommen, især da jeg med Hensyn til Byggenedsættelserne kan gaa med paa de allerfleste Punkter og kan indrømme, at man med en vis Grundforsøger at etablere adskillige af disse smaa Boliger, som skulle opføres i Skovene, saa billigt som muligt og ogsaa noget lavere, end det hidtil har været Tilfældet. Jeg maa for øvrigt med Hensyn til Byggeveseniet — men det skal jeg altsaa først komme nærmere ind paa til 3dje Behandling — tage Reservation paa nogle enkelte Punkter. Det er vistnok en Umulighed at bygge saa billigt, som Udvalget foreslaar, paa Bornholm, hvor Byggematerialerne skulle føres lange Veje, og hvor Byggeriet i det mindste i visse Retninger synes at være lidt dyrere end paa mange andre Steder, og hvor der i dette Tilfælde kræves en Bølg til en Hegnsmand, som i Virkeligheden skal fungere som Skovløber, idet han faar et overordentlig stort Distrikt og faar lige saa meget at bestille, som en Skovløber ellers har, og altsaa ogsaa maa

forudsættes at behøve en lidt rummeligere Bølg. Det ærede Udvalg vil der have bygget et Hegnsmandshus for 3,000 Kr., medens der er forlangt 4,090 Kr. Det er altsaa en Nedsættelse af henved 25 pCt. Det vil vist være ugørligt at komme saa lavt ned, selv om man, hvad jeg gerne vil være med til, slaar noget af paa det, der forlanges.

Det blev af den ærede Ordfører omtalt, at der havde været afholdt Samraad angaaende Tipperne. Jeg skal vedkende mig, at jeg vil gaa med til i forskellig Retning at imødekomme de Ønsker, som ere blevne udtaalte med Hensyn til dette Statsaktiv, idet jeg, saa vidt Forholdene tillade det, vil etablere Licitation over de Arbejder, som skulle finde Sted, medens de nu ere blevne bortafkørdere underhaanden. Men det vil, som sagt kun ske, hvis Forholdene tillade det. Ligeledes vil jeg være med til, at der opføres et Træstur for Arbejderne, og endelig vil jeg tage de Hensyn, som være under Omtale, til Eftergræsningen paa disse Tipper, idet denne ikke mere ønskes udafforderet. Man ønsker ikke at benytte den, men at gemme til næste Aar den Afgrøde, som staar derpaa, eller ogsaa bortauktionere den ligesom Førstegrøden. Derimod anser jeg mig ikke for absolut bunden til allerede nu at forandre Bestyrelsesforholdene, idet jeg ikke fuldt ud har haft Lejlighed til at undersøge den Maade, hvorpaa Tipperne nu bestyres, og da det desuden er en ældre Embedsmand, der her er Tale om, vil jeg ikke tage nogen Bestemmelse i Øjeblikket om, hvorvidt han kan fjernes. Jeg skal imidlertid have Opmærksomheden i fortrinlig Grad henvendt paa baade nu og navnlig, naar han gaar af, at der etableres en Bestyrelse saa hensigtsmæssig og for Beboerne eller Omgivelserne saa behagelig som muligt. — Med Hensyn til Savværket paa Stendalsgaard vil jeg blot slaa fast, at det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth), som var Ordfører for de Ønsker, her ere fremkomne, har, i det mindste til en vis Grad, ja, jeg tror fuldt ud, anerkendt, hvor hensigtsmæssigt det var i sin Tid at oprette et Savværk paa denne Domæne, idet det efterhaanden har hævet Priserne betydeligt paa Træmassen i dette noget afsides liggende Distrikt. Det maa ogsaa efter min Mening anerkendes som et af de bedste Skridt, der er fæst i Retning af at staffe Affætningen et bedre Afløb, at der blev indgaaet en Afkord med Siedler Jensen Tusch, og at der blev givet ham visse Indrømmelser. Hvad der senere er passeret, dels med Hensyn til Salget til Savværksejeren, Jensen Tusch, og dels med Hensyn til Afslag til et andet Savværk angaaende Røb